ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlásené: 30.12.1958 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

Vyhláška predsedu vlády

z 28. decembra 1958,

ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov

Predseda vlády vyhlasuje podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov pripojené opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov vydané so súhlasom vlády Československej republiky.

Široký v. r.

Opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov

Ústredná rada odborov ustanovuje so súhlasom vlády Československej republiky podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov (ďalej len „zákon“):

Prvá časť
Úvodné ustanovenia

§ 1

Organizácia a vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov sa upravuje podľa zásady, že nemocenské poistenie spravujú pracujúci združenia v Revolučnom odborovom hnutí a sami v ňom rozhodujú.

§ 2

Nemocenské poistenie zamestnancov (ďalej len „nemocenské poistenie“) sa vykonáva v závodoch a v orgánoch Revolučného odborového hnutia.

§ 3

Prostriedky určené na vykonávanie nemocenského poistenia sú v štátnom socialistickom vlastníctve; príjmy a výdavky sú súčasťou štátnych príjmov a výdavkov.

§ 4

Kde sa v tomto opatrení hovorí o zamestnancoch, rozumejú sa tým pracovníci, na ktorých sa vzťahujú predpisy o nemocenskom poistení zamestnancov.

§ 5

(1) Závodom sa na účely nemocenského poistenia rozumejú pracoviská, pre ktoré sa volí závodný výbor základnej organizácie odborového sväzu (ďalej len „závodný výbor“).

(2) Malým závodom sa na účely nemocenského poistenia rozumie pracovisko, pre ktoré sa závodný výbor nevolí a na zamestnancov ktorého sa pritom nevzťahuje ani pôsobnosť iného závodného výboru.

(3) Závodmi, prípadne malými závodmi sa rozumejú nielen podniky a závody výrobné a obchodné, ale aj úrady, súdy, zariadenia štátnej správy, iné zariadenia, dobrovoľné a iné organizácie, ako aj súkromné hospodárstva a domácnosti.

§ 6

(1) V závode sa vykonáva, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, nemocenské poistenie

a) zamestnancov závodu, nech už pracujú v závode alebo na vysunutom pracovisku alebo boli vyslaní na prácu mimo závodu,

b) zamestnancov závodu, ktorí nevykonávajú prácu pre nemoc alebo z iného dôvodu, pokiaľ pracovný pomer k závodu trvá,

c) bývalých zamestnancov závodu, pokiaľ podľa platných predpisov sú ešte oprávnení požadovať dávky nemocenského poistenia zo svojho poistenia v závode,

d) rodinných príslušníkov zamestnancov uvedených pod písm. a) až

c) (§ 41 zákona).

(2) Nemocenské poistenie zamestnancov malých závodov (§ 5 ods. 2) a iných osôb, ktorých poistenie nemožno vykonávať v žiadnom závode, sa vykonáva v krajských odborových radách; pritom platia odchýlky určené v šiestej časti.

Druhá časť
Úlohy odborových orgánov pri vykonávaní nemocenského poistenia

§ 7
Odborové orgány v závode

(1) Závodný výbor riadi vykonávanie nemocenského poistenia v závode a dbá, aby sa vykonávalo podľa platných predpisov v súlade so záujmami pracujúcich i výroby a aby s jeho prostriedkami sa riadne hospodárilo. Pri plnení svojich úloh sa opiera o najširšiu spoluprácu zamestnancov závodu. Závodný výbor zodpovedá vyšším odborovým orgánom za vykonávanie nemocenského poistenia v závode.

(2) O dávkach nemocenského poistenia (§ 11 zákona) pre zamestnancov závodu rozhoduje ako orgán závodného výboru komisia národného poistenia, prípadne dielenská komisia národného poistenia; ak nie je komisia zriadená, rozhoduje o dávkach závodný (dielenský) výbor.

(3) Pomocníkmi závodného výboru a komisie (dielenských komisií) národného poistenia v závode sú dôverníci národného poistenia.

(4) Výdavky závodného výboru a jeho orgánov (dôverníkov) spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závode uhradzuje závodný výbor zo svojich vlastných prostriedkov.
Vyššie orgány odborových sväzov

§ 8

(1) Krajský výbor odborového sväzu, prípadne orgán podľa stanov odborového sväzu jemu na roveň postavený (ďalej len „krajský výbor odborového sväzu“) v odbore nemocenského poistenia

a) riadi a kontroluje činnosť závodných výborov spadajúcich do jeho pôsobnosti,

b) rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam v dávkových veciach (§ 40).

(2) Krajský výbor odborového sväzu môže vykonávanie niektorých úloh vyplývajúcich z ustanovenia odseku 1 písm. a) zveriť okresným výborom svojho odborového sväzu; túto ich činnosť potom i riadi a kontroluje.

§ 9

(1) Ústredný výbor odborového sväzu riadi a kontroluje politicko-výchovnú prácu nižších orgánov svojho odborového sväzu pri vykonávaní nemocenského poistenia a činnosť odborových orgánov v odbore podporných fondov v závodoch, ktorých zamestnancov združuje, a prejednáva otázky nemocenského poistenia z hľadiska potrieb a problémov svojho odborového sväzu .

(2) Ústredný výbor odborového sväzu dbá, aby ústredné úrady, prípadne iné orgány nadriadené závodom spadajúcim do pôsobnosti odborového sväzu zabezpečovali riadne plnenie úloh spojených s vykonávaním nemocenského poistenia, ktoré náležia závodom, vydávali potrebné pokyny pre hospodárske orgány a odstraňovali zistené závady.

(3) Slovenský výbor odborového sväzu zabezpečuje na Slovensku plnenie úloh uvedených v predchádzajúcich odsekoch; pritom sa spravuje uzneseniami ústredného výboru odborového sväzu .

§ 10
Krajská odborová rada

(1) Krajská odborová rada riadi a organizuje v kraji nemocenské poistenie a kontroluje jeho vykonávanie.

(2) Krajská odborová rada rozhoduje podľa ustanovení piatej časti

a) v dávkových veciach nemocenského poistenia o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských výborov odborových sväzov, a to s konečnou platnosťou,

b) o iných veciach nemocenského poistenia.

(3) Krajská odborová rada vykonáva v kraji správu nemocenského poistenia a zabezpečuje v odbore nemocenského poistenia jednotný výklad platných predpisov a jednotnú prax v súlade s týmito predpismi a pokynmi Ústrednej rady odborov. Pritom najmä

a) vedie register závodov (§ 13),

b) vyberá, predpisuje a vymáha poistné a penále,

c) predpisuje závodom prirážku k poistnému (§ 27), vyberá a vymáha ju,

d) zisťuje a vymáha náhradu dávok nemocenského poistenia podľa druhej časti zákona č. 58/1956 Zb. a náhradu iných škôd vzniknutých pri vykonávaní nemocenského poistenia,

e) spravuje prostriedky nemocenského poistenia, kontroluje hospodárenie s nimi, na základe zistených závad predpisuje závodom sumy, o ktoré tieto prostriedky boli skrátené, a vymáha ich od nich,

f) zaujíma záväzné stanovisko v prípadoch, v ktorých závod pozastavil výplatu dávky (§ 16 ods. 2),

g) vedie účtovnú evidenciu nemocenského poistenia a zostavuje predpísané účtovné výkazy,

h) pripravuje podklady pre zostavenie rozpočtu nemocenského poistenia a kontroluje jeho plnenie.

(4) Krajská odborová rada vykonáva nemocenské poistenie zamestnancov malých závodov podľa bližších ustanovení šiestej časti.

(5) Na území hlavného mesta Prahy plní úlohy uvedené v predchádzajúcich odsekoch Pražská odborová rada. Kde sa v iných ustanoveniach upravujúcich nemocenské poistenie hovorí o krajskej odborovej rade, rozumie sa tým aj Pražská odborová rada.

(6) Vo veciach nemocenského poistenia je krajská odborová rada príslušná pre všetky závody a malé závody, ktoré majú sídlo v obvode jej pôsobnosti.

(7) Na zabezpečenie úloh uvedených v predchádzajúcich odsekoch sa v krajskej odborovej rade zriaďuje krajská správa nemocenského poistenia.

§ 11
Vrcholný orgán nemocenského poistenia

(1) Vrcholným orgánom nemocenského poistenia je Ústredná rada odborov. Má pritom najmä tieto úlohy:

a) riadi, organizuje a spravuje nemocenské poistenie a kontroluje jeho vykonávanie;

b) vydáva predpisy, smernice a inštrukcie vo veciach nemocenského poistenia a podporných fondov v závodoch a určuje ich záväzný výklad;

c) prejednáva spolu s Ministerstvom zdravotníctva zásady a plán kúpeľnej starostlivosti, organizuje rozdeľovanie poukazov odborovým orgánom a vykonáva kontrolu kúpeľnej starostlivosti poskytovanej zamestnancom a ich rodinným príslušníkom;

d) prejednáva s ústrednými úradmi a orgánmi zásadné otázky vykonávania nemocenského poistenia v závodoch;

e) spravuje prostriedky nemocenského poistenia a vykonáva rozbor a kontrolu hospodárenia s nimi;

f) riadi a organizuje účtovnú evidenciu nemocenského poistenia a zostavuje výkazy nemocenského poistenia;

g) zostavuje návrhy výhľadových (dlhodobých) plánov nemocenského poistenia;

h) zostavuje každoročne návrh súborného rozpočtu nemocenského poistenia a kontroluje plnenie tohto rozpočtu, riadi a organizuje rozpočtovú činnosť nemocenského poistenia;

ch) vystupuje vo veciach nemocenského poistenia v medzinárodnom styku a v medzinárodných organizáciách.

(2) Na Slovensku vykonáva úlohy uvedené v odseku 1, pokiaľ nejde o úlohy celoštátnej povahy, Slovenská odborová rada, a to v súhlase s uzneseniami Ústrednej rady odborov.

(3) Práce spojené s úlohami uvedenými v odseku 1 vykonáva v Ústrednej rade odborov Ústredná správa nemocenského poistenia a v Slovenskej odborovej rade Slovenská správa nemocenského poistenia.

Tretia časť
Úlohy závodu pri vykonávaní nemocenského poistenia

§ 12
Úlohy závodu a zodpovednosť jeho vedenia

(1) Administratívne úlohy spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závodoch a s hospodárením jeho prostriedkami včítane výplaty peňažných dávok obstaráva závod (§ 5 ods. 1).

(2) Pri plnení svojich úloh podľa odseku 1 je závod povinný sa starať o prostriedky nemocenského poistenia rovnako ako o prostriedky vlastné.

(3) Vedúci závodu je osobne zodpovedný za plnenie úloh uvedených v predchádzajúcich odsekoch.

(4) Náklady vzniknuté závodu pri obstarávaní úloh pre nemocenské poistenie sú súčasťou vlastných nákladov závodu a neposkytuje sa za ne náhrada z prostriedkov nemocenského poistenia.

(5) Závod je povinný nahradiť škodu, ktorú spôsobil štátu (nemocenskému poisteniu) porušením alebo zanedbaním povinností určených v tejto časti opatrenia alebo iným svojím nesprávnym postupom.

(6) Ak nemá závod podľa organizačných predpisov, ktoré preň platia, potrebné oprávnenia, aby mohol plniť úlohy pre nemocenské poistenie, plní ich za neho organizačná zložka, ktorá je na to povolaná podľa príslušných predpisov; pritom pre túto zložku a pre jej vedúceho platia obdobne ustanovenia predchádzajúcich odsekov.

§ 13
Register závodov, v ktorých sa vykonáva poistenie

(1) Závod je povinný sa prihlásiť na predpísanom tlačive na zápis do registra závodov na príslušnej krajskej odborovej rade; prihlášku je závod povinný podať najneskoršie do 7 dní odo dňa, keď vznikol alebo keď sa stal závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(2) Závod, jeho právny nástupca alebo ten, kto je poverený likvidáciou závodu, je povinný odhlásiť sa na predpísanom tlačive z registra závodov najneskoršie do 7 dní odo dňa zániku závodu alebo odo dňa, keď závod prestal byť závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(3) Závod je ďalej povinný hlásiť do 7 dní každú zmenu svojho názvu, sídla, príslušnosti svojich zamestnancov k odborovému sväzu , zmenu dňa, ktorý je v závode určený pre výplatu mzdy, prípadne zmenu oprávnení na plnenie úloh pre nemocenské poistenie.

(4) Ak zanedbá závod povinnosti určené v predchádzajúcich odsekoch, môže mu krajská odborová rada predpísať platobným výmerom penále vo výške od 20 Kčs až do 200 Kčs.

§ 14
Evidencia o zamestnancoch

(1) Evidencia, ktorú závod vedie o zamestnancoch, slúži aj nemocenskému poisteniu a musí obsahovať tiež tieto údaje:

a) meno, priezvisko a ďalšie osobné dáta zamestnanca a začiatok, prípadne koniec jeho pracovného pomeru;

b) príjem zamestnanca za jednotlivé mzdové (výplatné) obdobia a jednotlivé zložky započitateľného zárobku pre určenie peňažných dávok nemocenského poistenia;

c) mená a osobné dáta nezaopatrených detí, na ktoré sa zamestnancovi podľa platných predpisov poskytujú rodinné prídavky;

d) údaje potrebné na určenie dĺžky neprerušeného zamestnania v tom istom podniku;

e) dobu pracovnej neschopnosti zamestnanca pre nemoc (úraz) alebo materstvo;

f) dobu výkonu vojenskej služby zamestnanca;

g) vyplatené dávky nemocenského poistenia a povolenie kúpeľnej starostlivosti;

h) neospravedlnené pracovné dni (smeny) zamestnanca;

ch) záznam, či zamestnanec berie dôchodok, aký druh dôchodku a v akej výške, a iné údaje potrebné pre vykonávanie dôchodkového zabezpečenia.

(2) Zamestnanec je povinný oznámiť závodu údaje potrebné na vedenie tejto evidencie, prípadne predložiť o nich potrebné doklady.

(3) Bližšie predpisy o evidencii zamestnancov vydáva Štátny úrad štatistický a Ministerstvo financií v dohode s Ústrednou radou odborov a so zúčastnenými ústrednými úradmi.

§ 15
Účtovná a štatistická evidencia

(1) Závod je povinný viesť predpísanú účtovnú a štatistickú evidenciu o nemocenskom poistení.

(2) Závod je povinný predkladať v určených lehotách predpísané zúčtovanie o hospodárení s prostriedkami nemocenského poistenia v závode; podrobnosti určí Ústredná rada odborov.

(3) Pre vedenie štatistickej evidencie a predkladanie štatistických výkazov o nemocenskom poistení platia predpisy vydané Štátnym úradom štatistickým v dohode s Ústrednou radou odborov a Ministerstvom zdravotníctva.

§ 16
Výplata dávok

(1) Dávky priznané odborovým orgánom vykonávajúcim nemocenské poistenie vypláca závod. Závod je povinný vyplácať dávky pravidelne a včas, v lehotách a spôsobom, ako ich určuje Ústredná rada odborov.

(2) Vedúci závodu, prípadne pracovník oprávnený na jeho zastupovanie, pozastaví výplatu dávky, ak sa priznala v rozpore s platnými predpismi alebo v nesprávnej výške a predloží vec na rozhodnutie závodnému výboru. Ak neuzná závodný výbor stanovisko vedenia závodu, predloží závod vec na posúdenie krajskej odborovej rade. Jej stanovisko je záväzné pre závod i pre odborové orgány v závode.

§ 17
Mzdový účtovník

Bežné administratívne práce spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závode vykonáva mzdový účtovník, prípadne iný zamestnanec závodu s obdobnou pôsobnosťou (ďalej len „mzdový účtovník“). Mzdový účtovník je povinný zúčastniť sa konania odborových orgánov, ktoré v závode rozhodujú o dávkach; pri konaní má poradný hlas. Namiesto mzdového účtovníka môže sa konania zúčastniť s poradným hlasom vedúci učtárne.

§ 18
Kontrolné oprávnenia príslušných orgánov

(1) Závod je povinný zariadiť, aby splnomocneným zástupcom odborových orgánov vykonávajúcich a spravujúcich nemocenské poistenie boli v závode kedykoľvek v pracovnom čase prístupné všetky záznamy a doklady potrebné na zistenie správnosti výpočtu poistného a výplaty dávok nemocenského poistenia a aby títo zástupcovia mohli konať vyšetrenia potrebné pre vykonávanie poistenia a pre uplatňovanie nárokov na náhradu vyplatených dávok a na náhradu škody.

(2) Splnomocnení zástupcovia sú povinní zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo. Povinnosť zachovávať tajomstvá trvá aj po skončení splnomocnenia.

Štvrtá časť
Hospodárenie s prostriedkami nemocenského poistenia

§ 19
Správa prostriedkov nemocenského poistenia

(1) Prostriedky určené na vykonávanie nemocenského poistenia spravujú orgány Revolučného odborového hnutia oddelene od vlastného imania Revolučného odborového hnutia.

(2) Závod vykazuje prostriedky nemocenského poistenia oddelene od vlastných prostriedkov závodu.

(3) Prostriedky nemocenského poistenia nemožno použiť na iné účely než na účely nemocenského poistenia.

(4) Na hospodárenie s prostriedkami nemocenského poistenia v odborových orgánoch sa vzťahujú predpisy platné pre rozpočtové organizácie.

§ 20
Príjmy a výdavky nemocenského poistenia

(1) Príjmami nemocenského poistenia sú:

a) poistné nemocenského poistenia (ďalej len „poistné“),

b) prirážka k poistnému (§ 27),

c) penále pre nezaplatenie poistného (§ 28),

d) penále pre nesplnenie iných povinností uložených závodom (§ 13 ods. 4, § 24 ods. 5 a § 50 ods. 3),

e) príjmy z nárokov na náhradu vyplatených dávok proti zamestnávateľom alebo iným osobám,

f) iné príjmy (vrátené dávky a pod.).

(2) Výdavkami nemocenského poistenia sú:

a) výdavky na peňažné dávky nemocenského poistenia a na rodinné prídavky,

b) úhrady štátnej zdravotníckej správe za poskytnutú kúpeľnú starostlivosť,

c) príspevky na výberovú rekreáciu Revolučného odborového hnutia a na detskú rekreáciu Revolučného odborového hnutia,

d) príspevky na diétne stravovanie v nočných sanatóriách,

e) príspevky na náklady spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v odborových orgánoch mimo závodov,

f) iné výdavky (náklady školenia, inštruktáží a pod.).

§ 21
Poistné

(1) Poistné sa určuje ustanovenou sadzbou z úhrnu miezd všetkých zamestnancov toho istého zamestnávateľa. Mzdou sa rozumie mzda za prácu podľa predpisov o dani zo mzdy, pokiaľ nie je priamo zo zákona od tejto dane oslobodená.

(2) Sadzbu poistného určuje zákon, prípadne predpisy podľa neho vydané.

§ 22
Zamestnávateľ

(1) Poistné platí zamestnávateľ.

(2) Pokiaľ ide o úlohy zamestnávateľa vyplývajúce z predpisov o poistnom, rozumie sa zamestnávateľom závod v zmysle § 5 ods. 1. Ak nemá závod podľa organizačných predpisov, ktoré preň platia, potrebné oprávnenia, aby sám mohol plniť tieto úlohy, plní ich zaň organizačná zložka, ktorá je na to povolaná podľa príslušných predpisov; pritom pre túto zložku platí, čo je inak ustanovené pre závod.

§ 23
Zročnosť poistného

Poistné sa platí za jednotlivé kalendárne mesiace; je zročné v deň, ktorý je v závode určený na výplatu miezd a platov za príslušný mesiac. Ak nie je tento deň určený, je poistné zročné vždy prvého dňa každého kalendárneho mesiaca za všetky výplatné obdobia ukončené v predchádzajúcom mesiaci.

Výpočet, vykazovanie a odvod poistného

§ 24

(1) Závod je povinný sám vypočítať poistné za každý mesiac a vykázať ho príslušnej krajskej odborovej rade.

(2) Zároveň s poistným je závod povinný vykázať krajskej odborovej rade dávky, ktoré vyplatil za mesiac, ktorého sa výpočet týka, a dávky, ktoré v tomto mesiaci vyplatil dodatočne za obdobie skoršie. Tieto dávky odpočíta od vykázaného poistného; nemožno však odpočítať dávky vypočítané nesprávne vyššou sumou, dávky neprávom poskytnuté a dávky, ktorých výplata nie je doložená.

(3) Zročné poistné alebo rozdiel, o ktorý toto poistné prevyšuje vykázané dávky, odvádza závod krajskej odborovej rade bez vyrubenia.

(4) Krajská odborová rada predpíše závodu platobným výmerom poistné, ak sa správne alebo vôbec nevykázalo alebo ak sa neprávom odpočítali dávky, ktoré podľa odseku 2 nemožno odpočítať. Ak neposkytne závod podklady na to potrebné, môže mu krajská odborová rada vyrubiť poistné podľa dát obdobného závodu približne rovnakej veľkosti.

(5) Ak nezašle závod riadne vyplnený výkaz poistného a dávok v určenej lehote (§§ 25 a 26), môže mu krajská odborová rada predpísať platobným výmerom penále vo výške od 20 Kčs do 200 Kčs.

§ 25

(1) Ak je závod hospodárskou alebo rozpočtovou organizáciou, prípadne jej súčasťou alebo ak je inou organizáciou, pre ktorú platia obdobné predpisy o čerpaní prostriedkov na mzdy alebo platy, odvádza poistné a vyberá prostriedky na výplatu dávok prostredníctvom peňažného ústavu a jeho prostredníctvom predkladá aj krajskej odborovej rade výkaz poistného a dávok. Úhrady na poistné a dávky majú povahu úhrad na mzdy a platy.

(2) Peňažný ústav neuvoľní prostriedky na výplatu miezd a platov, ak nedostane zároveň pri ich výbere výkaz poistného a dávok. Ak je vykázané poistné vyššie než vykázané dávky, pripojí závod k výkazu realizovateľný príkaz na úhradu rozdielu v prospech krajskej odborovej rady. Ak sú však dávky vyššie než poistné, pripojí závod príkaz, ktorým si vyberie čiastku tohto rozdielu z účtu krajskej odborovej rady.

§ 26

Závod, ktorý nepatrí medzi organizácie uvedené v § 25 ods. 1, je povinný predložiť krajskej odborovej rade výkaz poistného a dávok do 8 dní odo dňa zročnosti poistného. Ak je vykázané poistné vyššie než vykázané dávky, uhradí závod krajskej odborovej rade v tej istej lehote rozdiel. Ak sú však dávky vyššie než poistné, poukáže krajská odborová rada závodu rozdiel do 8 dní odo dňa doručenia výkazu.

§ 27
Prirážka k poistnému

(1) Ak nevyhovuje zariadenie závodu podľa právoplatného rozhodnutia orgánu inšpekcie práce alebo orgánu odborného technického dozoru predpisom o bezpečnosti pri práci alebo podľa právoplatného rozhodnutia orgánu štátnej zdravotníckej správy predpisom zdravotníckym, môže sa k poistnému predpísať prirážka až do 50% jeho sadzby, a to po dobu trvania závad.

(2) Prirážka sa platí od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k rozhodnutiu o závade. Ak sa určila lehota na odstránenie závad, platí sa prirážka od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom lehota bezvýsledne prešla.

(3) O prirážke k poistnému rozhoduje po prejednaní s kompetentným krajským výborom odborového sväzu krajská odborová rada. Inak platia o prirážke obdobne predpisy o poistnom.

§ 28
Penále pre nezaplatenie poistného

Ak nezaplatí závod zročné poistné alebo rozdiel medzi vykázaným poistným a vykázanými dávkami do 8 dní odo dňa zročnosti, je povinný platiť penále vo výške 0,05% za každý deň meškania odo dňa zročnosti, najmenej však celkom sumu 10 Kčs; toto penále je povinný závod platiť aj vtedy, ak sa poistné predpísalo platobným výmerom.

§ 29
Výkaz nedoplatkov poistného

Pohľadávky na poistnom a na penále môže krajská odborová rada vykázať závodu výkazom nedoplatkov poistného.

§ 30
Vykonateľnosť

Platobný výmer na pohľadávky podľa predchádzajúcich ustanovení je vykonateľný bezo zreteľa na právoplatnosť, ak od jeho doručenia uplynulo 15 dní; výkaz nedoplatkov poistného je vykonateľný, len čo sa doručil. Doložku vykonateľnosti pripojí krajská odborová rada.
Vymáhanie poistného

§ 31

(1) Vykonateľný platobný výmer alebo vykonateľný výkaz nedoplatkov poistného je právoplatným dokladom pre vydanie príkazu na vybranie.

(2) Podľa príkazu na vybranie vydaného krajskou odborovou radou prevedie peňažný ústav z účtu závodu na účet krajskej odborovej rady prostriedky na úhradu nezaplateného poistného a penále až do výšky doloženej vykonateľným platobným výmerom alebo vykonateľným výkazom nedoplatkov poistného. Úhrada sa vykoná podľa predpisov o príkazoch na vybranie; úhrada nezaplateného poistného má pritom povahu úhrady na mzdy a platy.

§ 32

Na základe vykonateľného platobného výmeru alebo vykonateľného výkazu nedoplatkov poistného možno nezaplatené poistné s príslušenstvom a penále vymáhať súdnou alebo správnou exekúciou.

§ 33
Premlčanie poistného

(1) Právo vyrubiť poistné sa premlčuje v 5 rokoch odo dňa zročnosti.

(2) Ak sa závod vôbec neprihlásil na zápis do registra závodov, premlčuje sa právo vyrubiť poistné v 10 rokoch.

(3) Právo vymáhať poistné sa premlčuje v 5 rokoch, alebo ak ide o prípad uvedený v odseku 2, v 10 rokoch odo dňa zročnosti; ak sa poistné vyrubilo, premlčuje sa toto právo v 5 rokoch odo dňa, keď závod bol upovedomený o jeho vyrubení.

(4) Ak sa vykonal úkon, ktorý smeruje k zisteniu výšky poistného, k jeho vyrubeniu alebo vymáhaniu, začne sa nová premlčacia doba odo dňa, keď sa závod o tom dozvedel.

(5) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia obdobne aj o penále.

§ 34
Vrátenie poistného

Poistné alebo penále zaplatené bez právneho dôvodu sa vráti bez úrokov, ak sa bude požadovať naspäť do 3 rokov po uplynutí kalendárneho roku, v ktorom sa zaplatilo, pokiaľ závod nemá iný zročný záväzok z vykonávania nemocenského poistenia. Náklady na dávky medzitým už poskytnuté sa od tohto poistného odpočítajú.

Piata časť
Konanie vo veciach nemocenského poistenia

Prvý oddiel
Konanie v dávkových veciach

§ 35
Predmet dávkového konania

(1) Podľa ustanovení tohto opatrenia a podľa predpisov o dávkach nemocenského poistenia rozhodujú odborové orgány v závode (§ 7) a vyššie odborové orgány

a) o peňažných dávkach nemocenského poistenia,

b) o rodinných prídavkoch (ďalej len „dávky“).

(2) Podľa osobitných predpisov rozhodujú odborové orgány v závode o kúpeľnej starostlivosti, o výberovej rekreácii Revolučného odborového hnutia a o detskej rekreácii Revolučného odborového hnutia.

(3) Rozhodovanie o tom, či je zamestnanec neschopný práce, prislúcha orgánom štátnej zdravotníckej správy a platia pre ne osobitné predpisy.

§ 36
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na dávky sa uplatňuje u pracovníka určeného závodom, spravidla u príslušného mzdového účtovníka.

(2) Zamestnanec je oprávnený uplatniť nárok na dávky pre seba i svojich rodinných príslušníkov. Rodinný príslušník, prípadne iný oprávnený môže sám uplatniť nárok na dávky, ktoré mu podľa predpisov o dávkach priamo náležia.

(3) Podrobnosti o tom, ako sa uplatňuje nárok na dávky, určujú predpisy o dávkach.

Rozhodovanie v závode

§ 37

Odborový orgán v závode rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní dávky, o zvýšení, znížení alebo odňatí dávky, o zmene alebo zastavení výplaty dávky, ako aj o povinnosti zamestnanca, prípadne iného príjemcu dávky vrátiť preplatok na dávkach.

§ 38

(1) Ak prizná odborový orgán v závode dávku, poskytne sa dávka a rozhodnutie sa žiadateľovi neoznamuje.

(2) Ak sa dávka neprizná vôbec alebo v žiadanom rozsahu, ak sa dávka odníme alebo ak sa zníži jej výška alebo zastaví jej výplata, upovedomí o tom predseda odborového orgánu, ktorý o dávke rozhodol, prípadne jeho poverený člen žiadateľa a výslovne ho upozorní, že môže žiadať do 15 dní o písomné rozhodnutie. Ak požiada žiadateľ o vydanie písomného rozhodnutia, musí sa mu doručiť najneskoršie do 7 dní odo dňa, keď oň požiadal.

(3) Rozhodnutie o povinnosti vrátiť neprávom poskytnuté alebo preplatené dávky sa vydáva vždy písomne.

(4) Písomné rozhodnutie musí obsahovať označenie orgánu, ktorý ho vydal, rozhodovací výrok, jeho stručné odôvodnenie, dátum vydania a poučenie o odvolaní.

Opravné konanie

§ 39

(1) Zamestnanec sa môže odvolať proti písomnému rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o dávke pre neho alebo pre jeho rodinných príslušníkov; to isté platí aj pre rozhodnutie o vrátení dávky.

(2) Taktiež sa môže odvolať rodinný príslušník zamestnanca alebo iný oprávnený, ak ide o nárok na dávku, ktorý môže sám uplatniť.

(3) Odvolanie sa podáva do 15 dní odo dňa doručenia písomného rozhodnutia u orgánu, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje. Odvolanie nie je podané oneskorene, ak sa podalo po uplynutí tejto lehoty len preto, že poučenie bolo nesprávne, alebo ak sa podalo v lehote u nekompetentného orgánu.

(4) Odvolanie podané proti rozhodnutiu, ktorým sa dávka odňala alebo znížila alebo ktorým sa zastavila jej výplata, nemá odkladný účinok.

§ 40

(1) Ak rozhodla komisia národného poistenia alebo dielenská komisia národného poistenia, prípadne dielenský výbor, predložia odvolanie závodnému výboru. Závodný výbor môže odvolaniu sám vyhovieť. Ak mu nevyhovie v plnom rozsahu do 15 dní, predloží ho bez meškania kompetentnému krajskému výboru odborového sväzu (§ 8).

(2) Ak rozhodol priamo závodný výbor, predloží odvolanie, pokiaľ mu sám v plnom rozsahu do 15 dní nevyhovie, bez meškania kompetentnému krajskému výboru odborového sväzu .

(3) Krajský výbor odborového sväzu odvolanie prejedná a rozhodne o ňom.

(4) Ak je závodný výbor v niektorom závode riadený priamo ústredným (slovenským) výborom odborového sväzu , predloží sa odvolanie príslušnej krajskej odborovej rade; jej rozhodnutie je konečné.

§ 41

Proti rozhodnutiu krajského výboru odborového sväzu možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia ďalšie odvolanie ku krajskej odborovej rade príslušnej pre závod, v ktorom odborový orgán rozhodol o dávke. Rozhodnutie krajskej odborovej rady je konečné.

§ 42

Rozhodnutie o odvolaní sa vydáva písomne. Ustanovenie § 38 ods. 4 platí obdobne.

Druhý oddiel
Konanie v iných veciach než dávkových

§ 43
Rozhodovanie krajskej odborovej rady

(1) O vzniku, trvaní alebo zániku poistenia (poistného pomeru), o druhu poistného pomeru a o iných otázkach poistného pomeru rozhoduje v sporných prípadoch krajská odborová rada. Krajská odborová rada rozhoduje aj o poistnom, o prirážke k poistnému, o penále, o iných povinnostiach závodu a o ďalších veciach nemocenského poistenia, v ktorých nejde o niektorú dávku.

(2) Rozhodnutie o veciach uvedených v odseku 1 vydáva krajská odborová rada písomne. Musí obsahovať označenie orgánu, ktorý ho vydal, rozhodovací výrok, jeho stručné odôvodnenie, dátum vydania a poučenie o opravnom prostriedku.

§ 44
Opravné konanie

Proti rozhodnutiu krajskej odborovej rady v iných veciach než dávkových možno podať opravný prostriedok k súdu. O príslušnosti a konaní platia ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o veciach národného poistenia s tým, že príslušným je súd, v obvode ktorého je sídlo krajskej odborovej rady, ktorá vydala rozhodnutie.

Tretí oddiel
Spoločné ustanovenia o konaní

§ 45
Všeobecné zásady konania

(1) O spôsobe konania a uznášania sa odborových orgánov vo veciach nemocenského poistenia platia organizačné smernice Revolučného odborového hnutia.

(2) Z účasti na rozhodovaní v odborovom orgáne je vylúčený účastník konania a osoby jemu blízke. V opravnom konaní je z účasti na rozhodovaní vylúčený aj ten, kto sa v tej istej veci zúčastnil už skôr rozhodovania.

(3) Účastník konania má byť pred rozhodnutím spravidla vypočutý.

(4) Odborové orgány konajú bez zbytočných formalít. Pritom všestranne dbajú, aby sa čo najúplnejšie a najúčelnejšie zistil skutočný stav veci, aby sa rozhodovalo rýchle a aby spravodlivým rozhodovaním sa upevňovala socialistická zákonnosť.

(5) Rozhodnutie musí byť jasné a určité a musí zodpovedať zistenému skutkovému stavu a platným predpisom.

§ 46
Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia

(1) Rozhodnutie odborového orgánu vo veciach nemocenského poistenia nadobúda právoplatnosť, ak ho už nemožno napadnúť opravným prostriedkom.

(2) O vykonateľnosti platobného výmeru a výkazu nedoplatkov poistného platí ustanovenie § 30. Ostatné rozhodnutia odborových orgánov vo veciach nemocenského poistenia sú vykonateľné, ak nadobudli právoplatnosť.

§ 47
Spôsobilosť na konanie pred súdom

(1) Pokiaľ osobitné predpisy alebo Ústredná rada odborov v určitom prípade neustanoví inak, je vo veciach nemocenského poistenia za Revolučné odborové hnutie účastníkom pred súdom príslušná krajská odborová rada.

(2) Krajská odborová rada je tiež oprávnená vo vlastnom mene vymáhať poistné, prirážku k poistnému, penále, ako i náhrady škody a náhrady vyplatených dávok proti závodom alebo iným osobám.

Šiesta časť
Vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov

§ 48
Platnosť predpisov

Pre vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia ustanovenia tohto opatrenia s odchýlkami určenými v tejto časti. Neplatia však pre ne ustanovenia §§ 7 až 9, § 12 ods. 1 až 4, § 13 a §§ 15 až 17.

§ 49
Krajská odborová rada

Krajská odborová rada plní pri vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov primerane podľa jeho potrieb aj úlohy, ktoré inak majú pri vykonávaní poistenia odborové orgány v závode a vyššie orgány odborového sväzu , ako aj úlohy, ktoré pritom majú závody.

§ 50
Ohlášky na poistenie

(1) Malý závod nepodáva prihlášky, odhlášky a hlásenia zmien do registra závodov.

(2) Malý závod je povinný prihlásiť na krajskej odborovej rade na predpísanom tlačive zamestnanca na poistenie do 7 dní odo dňa vstupu do zamestnania a uviesť na prihláške, pokiaľ je

na vznik pracovného pomeru predpísaný súhlas výkonného orgánu národného výboru, dáta o udelení tohto súhlasu. Taktiež je povinný odhlásiť na krajskej odborovej rade zamestnanca, s ktorým sa rozviazal pracovný pomer alebo ktorý bol premiestený do iného závodu (malého závodu), a to do 7 dní odo dňa rozviazania pracovného pomeru alebo premiestenia.

(3) Ak neprihlási alebo neodhlási malý závod zamestnanca v lehote určenej v predchádzajúcom odseku, môže krajská odborová rada udeliť malému závodu penále vo výške od 10 Kčs až do 1 000 Kčs.

§ 51
Poistné

(1) Pre výpočet, vykazovanie a odvod poistného za zamestnanca malých závodov neplatia ustanovenia o odpočítaní dávok od poistného. Malý závod predkladá krajskej odborovej rade výkaz poistného a odvádza jej celé zročné poistné.

(2) Ak neprihlásil malý závod zamestnanca na poistenie, premlčuje sa právo vyrubiť poistné v 10 rokoch odo dňa zročnosti.

(3) Inak platia o poistnom za zamestnanca malých závodov primerane ustanovenia §§ 21 až 34.

§ 52
Malé závody súkromného sektora

(1) V súkromnom hospodárstve má povinnosti uložené malému závodu zamestnávateľ, a ak je zamestnávateľov niekoľko, každý z nich.

(2) Za poistné a penále, ktoré dlhuje zamestnávateľ a ktoré sa stali zročnými v dobe trvania spoločnej domácnosti, ručí manžel zamestnávateľa.

(3) Poistné s príslušenstvom a penále, vymáhané súdnou alebo správnou exekúciou, majú v exekučnom konaní poradie pohľadávok štátu na verejných dávkach.

§ 53
Konanie vo veciach nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov

Pre konanie vo veciach nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia primerane ustanovenia piatej časti s týmito odchýlkami:

1. Nárok na dávky sa uplatňuje na krajskej odborovej rade (krajskej správe nemocenského poistenia).
2. V dávkových veciach rozhoduje dávková komisia, ktorú zriaďuje krajská odborová rada podľa smerníc Ústrednej rady odborov.
3. O odvolaní proti rozhodnutiu dávkovej komisie v dávkovej veci rozhoduje krajská odborová rada; jej rozhodnutie je konečné.

§ 54

Ustanovenia tejto časti platia primerane pre vykonávanie nemocenského poistenia osôb, u ktorých nie je daná príslušnosť odborového orgánu v žiadnom závode ani príslušnosť krajskej odborovej rady podľa sídla malého závodu. Príslušná je tu krajská odborová rada, v obvode ktorej je bydlisko takejto osoby.

Siedma časť
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 55

Pri exekúcii na dávky, pokiaľ je podľa povahy veci prípustná, sa u zamestnancov závodov (§ 5 ods. 1) za poddlžníka považuje závod.

§ 56

Ustanovenia platných predpisov, podľa ktorých skorší nositelia nemocenského poistenia neboli povinní platiť dane, dávky a poplatky, platia pre Revolučné odborové hnutie a jeho orgány, pokiaľ spravujú a vykonávajú nemocenské poistenie.

§ 57

(1) Ústredná rada odborov vydá vyhláškou v úradnom liste podrobnejšie predpisy

a) v dohode s Ministerstvom financií o registri závodov, poistnom, prirážke k poistnému, o penále a o vyberaní prostriedkov na výplatu dávok nemocenského poistenia v závodoch,

b) o konaní a rozhodovaní v dávkových veciach nemocenského poistenia.

(2) Ústredná rada odborov môže upravovať podrobnosti organizácie a vykonávania nemocenského poistenia zamestnancov, najmä podrobnosti o pôsobnosti odborových orgánov.

(3) Ústredná rada odborov môže v odôvodnených prípadoch určiť pre organizáciu a vykonávanie nemocenského poistenia niektorých skupín pracovníkov odchýlky od tohto opatrenia.

§ 58

Oprávnenia a úlohy, ktoré podľa iných predpisov náležia vo veciach nemocenského poistenia ústredným výborom odborových sväzov a ktoré nezodpovedajú ich pôsobnosti, ako je vymedzená v tomto opatrení, prechádzajú 1. januárom 1959 na krajské odborové rady; celoštátne úpravy vykonáva Ústredná rada odborov po prejednaní s ústredným výborom kompetentného odborového sväzu .

§ 59

(1) Vo veciach nemocenského poistenia, v ktorých sa konanie začalo pred 1. januárom 1959, prechádza ďalšie konanie a rozhodovanie 1. januárom 1959 na orgány kompetentné podľa tohto opatrenia. Do konaní vedených vo veciach nemocenského poistenia pred súdmi vstupujú od 1. januára 1959 namiesto ústredných výborov odborových sväzov príslušné krajské odborové rady.

(2) Rozhodnutia a úpravy vykonané v zhode s ustanoveniami tohto opatrenia pred 1. januárom 1959 sa považujú za vykonané podľa tohto opatrenia.

§ 60

Zrušuje sa opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácií a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov uverejnené vyhláškou predsedu vlády č. 100/1953 Zb. v znení vyhlášky č. 65/1955 Zb.; taktiež sa zrušujú predpisy podľa neho vydané, pokiaľ odporujú úprave obsiahnutej v predchádzajúcich ustanoveniach.

§ 61

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1959.

Predseda Ústrednej rady odborov:

Zupka v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.